

UCHWAŁA NR XLI/194/2012
RADY MIEJSKIEJ W OKONKU
z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na rok 2013.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (j.t. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356) Rada Miejska w Okonku uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na rok 2013, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Okonka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ
Danuta Kasprzyńska

Załącznik do Uchwały Nr XLI/194/2012
Rady Miejskiej w Okonku
z dnia 28 grudnia 2012 r.

**Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych dla Gminy Okonek
na rok 2013**

Okonek, grudzień 2012 r.

Spożycie alkoholu w Polsce od wielu już lat utrzymuje się ciągle na wysokim poziomie. O ile w latach dziewięćdziesiątych średnie spożycie szacowano na 6 - 7 litrów czystego alkoholu na głowę statystycznego Polaka, o tyle w roku 2005 było to już prawie osiem litrów, a w roku 2007 - 9,1 litra. Cytowane dane są wyliczane na podstawie rejestrowanej sprzedaży napojów alkoholowych, a jak szacują specjaliści - poza rejestrowanym obiegiem znajduje się około 30% transakcji. Polacy piją dużo, często przekraczając tzw. „ próg trzeźwości”, a przy tym piją coraz młodszy ludź. Nowe style życia, otwarcie granic, wymienialność towarów i usług spowodowały gwałtowny wzrost popytu na różnego rodzaju substancje psychoaktywne, w tym alkohol. Lata dziewięćdziesiąte - a w ich ramach przemiany transformacyjne spowodowały liberalizację polityki alkoholowej i wzrost globalnej jego konsumpcji.

Nie sposób wymienić wszystkich szkód powodowanych nadużywaniem alkoholu, ale warto wspomnieć choćby o zdrowotnej degradacji pijących (alkohol uważany jest za jeden z ważniejszych czynników zwiększających ryzyko przedwczesnego zgonu, szczególnie wśród mężczyzn), a także o szkodach społecznych (przestępstwa, wypadki drogowe, przemoc, rozpad rodziny) oraz ekonomicznych. Dlatego profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych stanowi w krajach cywilizowanych przedmiot zorganizowanej działalności wielu instytucji i specjalistów oraz jest wyodrębnionym zadaniem administracji rządowej i samorządowej.

W Polsce podstawy prawne do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych są określone w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.)

Działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Okonek na rok 2013 są dostosowane do potrzeb lokalnych i przyjętej 28 grudnia 2007 r. Strategii i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Okonek na lata 2008 - 2013 oraz Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych Okonek 2012.

Zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu to:

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy

psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Działania ujęte w programie inicjowane przez Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizowane będą we współpracy z wieloma instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Rozdział I

Cel strategiczny Programu

Organy administracji rządowej i samorządowej są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Rozdział 2

Cele operacyjne Programu

Cele operacyjne to:

- 1) zwiększenie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego i społecznego,

- 2) zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz z rodzicami,
- 3) upowszechnianie szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych,
- 4) zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin z problemem alkoholowym,
- 5) podejmowanie działań edukacyjnych adresowanych do rodziców i podniesienie kompetencji osób pracujących z dziećmi z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- 6) budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie (ścisła współpraca z utworzonym zespołem interdyscyplinarnym),
- 7) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia abstynencji.

Rozdział 3

Adresaci Programu

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych adresowany jest do społeczności miasta i gminy Okonek, których liczba w porównaniu do roku ubiegłego zmniejszyła się o 26 osób i obecnie wynosi 9.050 z tego:

- miasto 3.971 mieszkańców,
- wieś 5.079 mieszkańców w tym: 1.111 dzieci i młodzieży, uczących się w naszych placówkach oświatowych. Gmina składa się z następujących sołectw: Borki, Borucino, Brokęcino, Chwalimie, Ciosaniec, Drzewice, Glinki Mokre, Glinki Suche, Lędyczek, Lotyń, Lubniczka, Kruszką, Łomczewo, Pniewo, Podgaje, Węgorzewo.

W mieście jednostkami pomocniczymi Gminy są Osiedle Nr I i Osiedle Nr II. W skład Osiedla Nr I wchodzi następujące ulice: Chłopickiego, Chrobrego, Kolejowa, Koszalińska, Mieszka I, Leśna, Ogrodowa, Poznańska, Plac Wolności, Słoneczna, Stawowa, Stockeldorf, Wodna, Wojska Polskiego. Osiedle Nr II tworzą ulice: Chojnicka, Kowalska, Lipowa, 2 Lutego, 1 Maja, Niepodległości, Piastowska, Spółdzielców, Szczecińska, Zdobywców Wału Pomorskiego. Na terenie działania naszego samorządu gminnego znajdują się następujące placówki oświatowe: Przedszkole Miejskie im. M. Konopnickiej w Okonku z oddziałem zamiejscowym w Borucinie, Szkoła Podstawowa w Okonku, Szkoła Podstawowa w Pniewie prowadzona przez Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły „Aktywna Trój wieś”, Zespół Szkół w

Lotyniu, Gimnazjum w Okonku.

Rozdział 4

Punkty sprzedaży napojów alkoholowych

Polska polityka alkoholowa, podobnie jak polityka europejska, wpływa na alkohol i problemy z nim związane za pomocą regulacji o charakterze reglamentacyjnym. Oznacza to, że używanie alkoholu jest prawnie i społecznie dozwolone, ale państwo, świadome szkód, jakie może on powodować, bierze na siebie odpowiedzialność za ograniczanie negatywnych konsekwencji i ingeruje w kwestie związane z dostępnością do alkoholu. Czyli prawo zezwala na handel alkoholem, ale chce w jakiś sposób utrudnić dostęp do niego. U podstaw współczesnych systemów reglamentacyjnych leży zasada mówiąca o tym, że alkohol nie jest takim samym towarem rynkowym jak inne i w związku z tym nie podlega regułom wolnego rynku. Zatem zasada pełnej swobody działalności gospodarczej nie ma do niego zastosowania.

Na terenie Miasta i Gminy Okonek na dzień 31.10.2012 r. zarejestrowanych jest ogółem 54 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, a w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego liczna punktów przedstawia się następująco:

do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal):	20 11 rok	2012 rok
1) do 4,5% zawartości alkoholu	44	41
2) od 4,5% do 18% zawartości alkoholu	40	36
3) powyżej 18% zawartości alkoholu	23	25
do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia):	2011 rok	20 12 rok
1) do 4,5% zawartości alkoholu	13	13
2) od 4,5% do 1 8% zawartości alkoholu	5	4
3) powyżej 18% zawartości alkoholu	9	6

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- punkty sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży **45**,
- punkty sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa), przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży **20**.

Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada 168 mieszkańców miasta i gminy.

Rozdział 5

Rynek alkoholowy

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży.

liczba zezwoleń	2011 rok	2012 rok
1) na czas oznaczony	26	21
2) jednorazowych	19	11
3) cofniętych	2	0
4) wygaszonych	20	25

Rozdział 6

Zasoby umożliwiające realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w mieście i gminie Okonek

Realizacja programu przez niżej wymienione podmioty winna odbywać się na zasadzie daleko idącej współpracy, przy zachowaniu zasady, że poszczególne zadania realizuje podmiot najbardziej kompetentny. Do zasobów umożliwiających realizację zadań profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przemocy w mieście i gminie Okonek należą:

- 1) Miejsko Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- 3) Gminny Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przemocy
- 4) świetlice socjoterapeutyczne,
- 5) przedszkole,
- 6) szkoły podstawowe,
- 7) zespół szkół,
- 8) gimnazjum,
- 9) komisariat policji,
- 10) straż miejska,

- 11) parafie rzymsko - katolickie,
- 12) służba zdrowia,
- 13) ochotnicze straże pożarne,
- 14) radni, sołtysi,
- 15) Miejsko Gminny Ośrodek Kultury,
- 16) punkt konsultacyjne - informacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie przy ul. Niepodległości 29 C, 64-965 Okonek:
 - a) pełniący dyżur kurator sądowy (w każdy drugi czwartek m-ca od godz. 12⁰⁰ do 14⁰⁰),
 - b) pełniący dyżur radca prawny,
 - c) pełniący dyżur psycholog (w każdy poniedziałek od godz. 18⁰⁰ do 20⁰⁰),
 - d) pełniący dyżur funkcjonariusz policji (pierwsza środa m-ca od godz. 19⁰⁰ do 20⁰⁰),
 - e) pełniący dyżur specjalista psychoterapii uzależnień wg rocznego harmonogramu pracy,
- 17) kluby sportowe,
- 18) przedsiębiorcy,
- 19) ruch samopomocowy AA, AL - Anon,
- 20) organizacje pozarządowe.

Rozdział 7

W realizacji Programu Gmina współpracuje z:

- 1) Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Warszawie,
- 2) Fundacją „Trzeźwy Umysł” Stowarzyszeniem Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu,
- 3) Fundacją „ETOH” w Poznaniu,
- 4) Krakowską Akademią Profilaktyki w Krakowie,
- 5) Instytutem Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia „ w Warszawie,
- 6) Biurem Prasowym Ogólnopolski Programem Odpowiedzialnej Sprzedaży w Warszawie,
- 7) Sądem Rejonowym w Złotowie (zespół kuratorski),
- 8) lokalną i szkolną prasą,
- 9) Redakcją „Świat Problemów” w Warszawie,
- 10) policją i strażą miejską.

Rozdział 8

Wspieranie procedury „Niebieskiej Karty”

W ostatnich latach do publicznej wiadomości dociera wiele informacji na temat różnych form przemocy, zarówno domowej jak i w środowisku lokalnym - w tym przede wszystkim w szkole. Badanie zjawiska przemocy, szczególnie domowej jest trudnym przedsięwzięciem, bowiem wymaga od respondenta podzielenia się bardzo trudnymi, intymnymi osobistymi doświadczeniami. W przypadku przemocy domowej, ofiary zmuszone są do przyznania się do osobistych porażek jako żon, mężów, matek czy dzieci. Przemoc traktują jako sytuację poniżającą, wstydliwą, stąd ogromne bariery przed przyznaniem się do tego typu incydentów.

Badania CBOS dotyczące doświadczania zjawiska przemocy wśród Polaków pokazują, iż przemoc i różne formy agresji nie są czymś nadzwyczajnym w życiu Polaków. Spotykają się z nią coraz częściej na ulicy, w miejscach publicznych, w pracy, w szkole, środkach komunikacji publicznej.

Ogółem co piąty Polak (19%) w 2004 roku oraz co czwarty (23%) w 2009 roku przyznaje się, że padł ofiarą przemocy fizycznej. Blisko co dziesiątemu (9%) przydarzyło się to na ulicy (lecz nie w pobliżu domu), minimalnie mniejszej grupie (8 %) - w okolicy miejsca zamieszkania. W domu z aktami przemocy spotkało się 6% ankietowanych. Co dwudziesty (5%) był ofiarą przemocy w lokalu gastronomicznym - restauracji, kawiarni, na dyskotecę. Nieliczni doświadczyli agresji w pracy bądź w szkole, w środkach komunikacji lub w innym miejscu (po 2%).

W Polsce przemoc wobec najbliższych jest przestępstwem ściganym z urzędu (znęcanie się art. 207 kk), dotyczy zarówno znęcania się fizycznego jak i psychicznego. Zawiadomienie o nim może złożyć każdy, nie musi to być osoba pokrzywdzona, nie musi ona też wyrażać na to zgody. Odmowa składania zeznań przez ofiary przemocy nie powinna prowadzić do zaniechania postępowania przygotowawczego, jeżeli są inne dowody, że przestępstwo zostało popełnione.

Według danych Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie alkohol towarzyszy ponad 50% zgłoszonych przypadków.

W gminie Okonek zestawienie wyników „Niebieska Karta” przedstawia się następująco (dane z Komisariatu Policji w Okonku).

l.p.	wyszczególnienie	2009 rok	2010 rok	2011 rok (10 m-cy) + 2 m-ce	2012 rok (10 m-cy)
1.	ilość interwencji domowych	129	162	108	
2.	liczba założonych N-K	29	39	23	
3.	liczba sprawców przemocy	24	35	23	
4.	ofiary przemocy	24	35	25	
	- w tym dzieci	1	4	3	
5.	osoby pod wpływem alkoholu	29	38	23	
	- z tego przewiezieni do izby wytrzeźwień	29	41	23	

W celu zapobieganiu przemocy domowej, która jest częstą przyczyną dysfunkcji rodziny oraz prowadzi do wielu tragedii życiowych powołany został Uchwałą Nr 1X750/2011 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 26 kwietnia 2011 r. Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Okonku. Głównym zadaniem Zespołu jest integrowanie i koordynowanie wszelkich służb jednostek organizacyjnych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rozdział 9

Zadania i sposób ich realizacji

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zrealizowane w Polsce badania epidemiologiczne, pozwalają szacować liczbę osób uzależnionych od alkoholu na około 850 tys. zaś osób pijących alkohol szkodliwie - na około 3,6 mln.

Na mocy art. 21 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz.473 ze zm.) bezpłatne leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w rodzaju świadczenia stacjonarnego i całodobowego oraz ambulatoryjnego.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które diagnozuje się na podstawie międzynarodowej statystyki Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych - Rewizja X (ICD X). W procesie diagnozowania uczestniczą

lekarze psychiatry, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postawienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu (w tym leczenie alkoholowych zespołów abstynencyjnych), farmakologiczne wsparcie oddziaływań psychoterapeutycznych oraz leczenie współwystępujących zaburzeń. Zważywszy na niepożądane działanie uboczne disulfiramu (Anticol, Esperal), nigdy nie powinien on być w leczeniu osób uzależnionych ofertą jedyną czy podstawową. Anticol (tabletki) może być zalecany czasowo i tylko pod kontrolą lekarza, jako wsparcie oddziaływań psychologicznych czy psychoterapeutycznych u osób mających trudności z utrzymaniem abstynencji.

Zalecane jest, aby - poza uczestnictwem w profesjonalnej psychoterapii uzależnienia - osoby uzależnione angażowały się w ofertę ruchów samopomocowych, przede wszystkim, aby systematycznie uczestniczyły w meetingach Anonimowych Alkoholików (AA). Samo uczestnictwo w ruchu samopomocowym nie zastępuje najczęściej psychoterapii.

Corocznie, z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio pićm alkoholu. Badania pokazują, że ok. 20 % wszystkich zgłoszeń pacjentów do podstawowej opieki zdrowotnej ma związek z alkoholem. Zatem koszty leczenia szkód zdrowotnych mających swoje źródło w nadużywaniu alkoholu stanowią znaczące obciążenie dla systemu finansowania świadczeń medycznych.

Rekomendowane działania w ramach programu:

- 1) kontynuacja działalności punktu konsultacyjnego - informacyjnego (klub „Seniora”), który udziela pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i doznającym przemocy w rodzinie,
- 2) udzielanie informacji o chorobie alkoholowej oraz stosownego wsparcia o możliwościach leczenia osób uzależnionych,
- 3) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych, do zmiany wzorca picia,
- 4) „Telefon Zaufania „ (czynny w każdy poniedziałek od godz. 18⁰⁰ do 20⁰⁰),
- 5) zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu możliwości korzystania z terapii odwykowej, systematycznego udziału w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez

specjalistyczne ośrodki - placówki np. w Piecewie, Szczecinku, Stanominie, Charcicach i w innych,

- 6) finansowanie zadań pomocy ludziom uzależnionym po przebytych podstawowym programie terapii, zajęcia wspierające, motywujące i podtrzymujące abstynencję, w ramach umów zleceń dla certyfikowanych specjalistów, psychologa,
- 7) finansowanie udziału w konferencjach, sympojach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar przemocy w rodzinie,
- 8) poprawa warunków i modernizacja bazy lokalowej w miarę posiadanych środków finansowych,
- 9) zakup i dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających przemocy, instytucji i organizacji (np. Świat Problemów, Niebieska Linia i inne specjalistyczne czasopisma).

2. Udzielanie rodzinom, których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci. Konsekwencją życia z partnerem nadużywającym alkoholu może być tzw. współuzależnienie. Współuzależnienie nie jest chorobą - to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Koncentrując się na szukaniu sposobu ograniczenia picia partnera, osoba współuzależniona nieświadomie przejmuje odpowiedzialność i kontrolę za jego funkcjonowanie, co w efekcie utrudnia jej konstruktywne rozwiązanie problemu. W konsekwencji zaistniałej sytuacji rodzinnej u osób współuzależnionych mogą wystąpić nasilone problemy zdrowotne: zaburzenia psychosomatyczne, emocjonalne, stresowe lub zaburzenia adaptacyjne. Współuzależnienie rozpoznaje się wyłącznie u osób dorosłych. Osoby współuzależnione traktowane są jako druga, równie ważna jak osoby uzależnione, grupa pacjentów leczenia uzależnienia.

Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. Wskazane jest, aby placówki leczenia odwykowego w podstawowym programie terapii osób uzależnionych organizowały sesje rodzinne i spotkania konsultacyjne dla rodzin, a w programie pogłębionym: terapie par,

terapię rodzinną lub wybrane treningi zachowań np. komunikacji rodzinnej, umiejętności wychowawczych, bliskości.

Szczególne trudna jest sytuacja dzieci wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym. Dysfunkcja takiej rodziny zakłóca prawidłowy rozwój dziecka poznawczy, emocjonalny i społeczny. Dzieci te doświadczają wielu traumatycznych sytuacji, w tym przemocy ze strony rodziców, która *zagroza* ich bezpieczeństwu i zdrowiu. Przebywanie w sytuacji przewlekłego stresu sprawia, że dzieci te częściej chorują i są słabsze fizycznie. Mają też problemy z przystosowaniem się do środowiska zewnętrznego, czują się gorsze, bezwartościowe, nie potrafią zaufać i nawiązywać satysfakcjonujących relacji z innymi ludźmi. W rodzinie dysfunkcyjnej brakuje prawidłowych wzorców, norm i systemu wartości przekazywanych dzieciom w procesie wychowania. Szacuje się, że w rodzinach z problemem alkoholowym wychowuje się 1,5-2 mln dzieci, z czego ok. 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu. Dzieci te żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, co związane jest z niezaspokajaniem przez rodziców ich podstawowych potrzeb. Doświadczają one wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu, a także niewypełnianiem ról rodzicielskich przez uzależnionych bądź współuzależnionych rodziców.

W roku 2011 na terenie naszej gminy objęto pomocą materialną **55 rodzin** z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny, a (w roku 2010 objętych było pomocą materialną **104 rodziny**). Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z choroby alkoholowej sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym bardzo ważnym zadaniem jest udzielenie pomocy poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne, aby uchronić ich przed niebezpieczeństwem i ryzykiem uzależnienia od alkoholu.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

- 1) zorganizowanie obozu i innych form wypoczynku z programem profilaktyki uzależnień dla rodzin z problemem alkoholowym oraz dzieci i młodzieży z grup ryzyka,
- 2) dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych kolonii, półkolonii, obozów dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych,
- 3) wspieranie i koordynowanie spotkań środowiskowych poświęconych przemocy w rodzinie przy współpracy policji, pedagoga szkolnego, lekarza, pracownika socjalnego i innych osób oraz instytucji włączonych w system przeciwdziałania przemocy domowej,
- 4) organizowanie i finansowanie lokalnych porad seminariów, konferencji, kursów specjalistycznych zwiększających kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy

(np. członkowie zespołu interdyscyplinarnego i inni zajmujący się działalnością edukacyjną i wychowawczą w sferze profilaktyki uzależnień),

- 5) kontynuowanie działań poprzez dostarczanie wiedzy na temat FAS (Alkoholowego Zespołu Płodowego) psychologom, pedagogom, katechetom, pielęgniarkom oraz innym, którzy zajmują się pomocą dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym,
- 6) prowadzenie przez Miejsko Gminna Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedury zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego (pokrycie kosztów badania przez biegłych osoby, której postępowanie dotyczy, uiszczanie opłaty sądowej za pozew),
- 7) współpraca z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie np. kuratorami,
- 8) wspieranie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w następujących działaniach:
 - a) badania lokalne i ekspertyzy na temat skali zjawiska przemocy w rodzinie,
 - b) podnoszenie kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
 - c) praca z ofiarami przemocy domowej,
 - d) udzielanie porad w punkcie konsultacyjnym dla ofiar przemocy,
- 9) zbieranie informacji o rodzinach z problemem alkoholowym, zapraszanie na rozmowę, motywowanie do podjęcia leczenia, kontynuacja procedury interwencji właściwych służb w przypadku przemocy domowej „Niebieskie Karty” w policji i pomocy społecznej, pomoc prawna.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo — wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Poziom nadużywania alkoholu wśród dzieci i młodzieży w Polsce daje powód do niepokoju. Jak podaje Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, do picia napojów alkoholowych przyznaje się 92% uczniów III klas gimnazjalnych i ponad 96% uczniów II klas szkół średnich. Natomiast do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 50% nastolatków (58% chłopców i 40% dziewcząt) i ponad 65% siedemnastolatków (74% chłopców

i 54% dziewcząt). W naszej gminie kontakt z alkoholem deklaruje 42% badanych uczniów. Inicjacja alkoholowa ma zazwyczaj miejsce około 13 roku życia (13,2), czyli w okresie bliskim pierwszemu zapalonemu papierosowi. Również okoliczności tego zdarzenia były podobne. Spośród uczniów, którzy przyznali się do kontaktu z alkoholem, największa część po raz pierwszy spróbowała alkoholu na wakacjach (77%). W dyskoteci/pubie po raz pierwszy piło alkohol 10%, na wagarach 7%. Na szkołę, jako miejsce inicjacji alkoholowej, wskazało 5% uczniów. Spośród tych, którzy pili już alkohol -większość (67%) wskazuje, iż do „pierwszego razu” nikt ich nie namawiał, a alkohol pili z własnej inicjatywy. Trochę rzadziej uczniowie wskazują na udział innych osób - 27% z nich wymienia znajomych, którzy namawiali do wypicia alkoholu a 5% osobę, która chciała im sprzedać alkohol. W przeprowadzonym badaniu, z wypowiedzi uczniów wynika, że prawie połowa uczniów deklarujących picie alkoholu, po raz pierwszy sięgnęła po niego w trakcie ostatniego roku szkolnego - na okres krótszy niż pół roku wskazuje 45% pijących uczniów. Pozostali wskazują na czas od ponad roku (18% pijących) do dwóch (10%) lub ponad trzech lat (27% pijących). Jak wskazują wyniki badań, młodzi ludzie piją alkohol raczej okazjonalnie. Kilka razy w roku deklaruje spożycie alkoholu 72% pijących uczniów. Kilka razy w miesiącu sięga po alkohol 17% uczniów. Częściej niż raz w tygodniu deklaruje spożywanie alkoholu 3% pijących uczniów, a 9% uczniów sięga po alkohol prawie codziennie Najbardziej popularnym wśród młodzieży napojem jest piwo - 84% badanych uczniów wskazuje, iż właśnie po nie sięga najczęściej. Można na to patrzeć z dwóch stron. Stanowi ono niewątpliwie mniejsze zagrożenie wczesnym uzależnieniem niż wino, czy wódka. Jednakże tendencja ta świadczyć może - niejednokrotnie świadczy o traktowaniu przez młodzież piwa nie jako alkoholu, lecz jako niegroźnego napoju orzeźwiającego. Na drugim miejscu plasuje się wódka (49% pijących uczniów), a następnie drinki (28%), wino (26%) oraz nalewki (15%).

Rekomendowane działania w ramach programu to:

- 1) włączenie zagadnień wychowania w trzeźwości do programów pracy wychowawczej w szkołach,
- 2) udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach na rzecz promowania zdrowego stylu życia (np. Zachowaj Trzeźwy Umysł, Postaw na rodzinę, Cięża bez alkoholu,),
- 3) inicjowanie i organizowanie imprez sportowych, wędkarskich, rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych promujące zdrowy styl życia,
- 4) organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, programów edukacyjno - profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz rodziców,
- 5) utrzymywanie i prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych dla dzieci z grup dużego

- ryzyka oraz dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i niewydolnych wychowawczo,
- 6) stała systematyczna współpraca z rodziną dziecka,
 - 7) organizowanie imprez okolicznościowych np. wspólna Wigilia, Dzień Matki, Ojca, Dzień Dziecka - są okazją do spotkania rodziców, rodzeństwa, władz samorządowych oraz osób zaprzyjaźnionych,
 - 8) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno - profilaktycznych dla szkół, instytucji, parafii, organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci i osób dorosłych, prenumerata specjalistycznych czasopism,
 - 9) organizowanie i finansowanie szkoleń skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i wizyt profilaktycznych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych, przestrzeganie zakazu sprzedaży osobom poniżej 18 roku życia alkoholu „Czy wiesz komu sprzedajesz alkohol”; papierosów - Program Odpowiedzialnej Sprzedaży Stop - 18,
 - 10) współorganizowanie i dofinansowanie imprez sportowo - rekreacyjnych promujących zdrowy styl życia i właściwe wzorce rodzinne, patriotyczne i społeczne,
 - 11) zakup pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć rozwijających talenty dzieci i młodzieży.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

1. Wspieranie i wspomaganie ruchów samopomocowych szczególnie AA, AL - Anon,
2. Dofinansowanie instytucji, szkół prowadzących różnorodną formę zajęć profilaktycznych poprzez konkursy w zakresie wiedzy o środkach uzależniających dotyczyć będzie niżej wymienionych imprez i konkursów:
 - 1) konkurs dot. profilaktyki palenia tytoniu,
 - 2) piknik rodzinny pn. „Narkotyki, papierosy, alkohol uzależniają – wszystko razem zabija,
 - 3) biegi przełajowe pn. „Stop uzależnieniom – wybieram sport,
 - 4) piknik rodzinny w klasie leśnej w ramach kampanii „Postaw na Rodzinę”,
 - 5) działania propagujące zdrowy styl życia pn. „Jakie to wszystko ciekawe”,
 - 6) półkolonie pn. „Wakacje artystyczne atelier”,
 - 7) dzień europejski pt. „Używkom stop!, Żyj zdrowo i kolorowo, Trzymaj formę”,
 - 8) konkurs profilaktyczny „Dbaj o zdrowie, Szkolny Dzień Życzliwości”,

- 9) mistrzostwa szkoły w tenisie stołowym w ramach kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”,
- 10) konkurs plastyczny, muzyczny, recytatorski pn. „Zdrowiem malowane”,
- 11) znajdź właściwe rozwiązanie, trzymaj formę, bądźmy zdrowi – wiemy, więc działamy,
- 12) zachowaj trzeźwy umysł, my gramy i biegamy i nałogom się nie damy,
- 13) palenie, picie? Nigdy! my tu dobrze się bawimy,
- 14) w tenisa gramy – nałogom się nie damy,
- 15) piknik rodzinny Wrzosowisko 2013 nie pijemy, nie palimy – tylko razem się bawimy,
- 16) działania prozdrowotne młodzieży polsko – niemieckiej,
- 17) imprezy sportowo - rekreacyjne dla środowisk wiejskich,
- 18) wspieranie działań i szkolenie dla kandydatów na kierowców w szkołach nauki jazdy pn. "Prowadzę -jestem trzeźwy",
- 19) prowadzenie kampanii społecznej z wykorzystaniem materiałów informacyjnych i edukacyjnych (Alkohol i kierowca),
- 20) wspieranie instytucji realizujących działania profilaktyczne - edukacyjne w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi np. Z.H.P., PZW, T.P.D., CARITAS.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

- 1) zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do przedsiębiorców i sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,
- 2) prowadzenie postępowania administracyjnego w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Rekomendowane działania w ramach programu to:

- 1) leczenie i rehabilitacja osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- 2) przeciwdziałanie przemocy domowej, działania na rzecz pomocy dzieciom alkoholików,
- 3) wspieranie działalności grup samopomocowych np. AA, Al-Anon, DDA.

Rozdział 10

Informacje finansowe

1. Środki finansowe, które otrzymują samorządy gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Środki finansowe pochodzące z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, a niewykorzystane w danym roku na realizację programów przechodzą do wykorzystania w roku następnym.
3. Środki zaplanowane na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Okonek na rok 2013, określone są w uchwale budżetowej Gminy Okonek na rok 2013.
4. Program, o którym mowa w § 1 uchwały realizowany będzie przez Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Okonku w zakresie obsługi finansowej i merytorycznej oraz Miejsko Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku przy współpracy wyspecjalizowanych w realizacji programów profilaktycznych instytucji i organizacji.
5. Członkowie Miejsko Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Okonku otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniu komisji każdorazowo w wysokości 10% najniższego wynagrodzenia za pracę.
6. Osoby wchodzące w skład komisji nie będące pracownikami Urzędu Miejskiego w Okonku lub pracownikami innych jednostek, korzystają z delegacji na zasadach jak inni pracownicy.

WICEPRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ

Danuta Kasprzyńska

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XLI/194/2012
RADY MIEJSKIEJ W OKONKU
z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Okonek na rok 2013.

W myśl ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin. Zadanie to ma być realizowane w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Ustawodawca powierzając gminom konkretne kompetencje i zadania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych wskazał jednocześnie źródło ich finansowania. Są to opłaty wnoszone przez przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i nie można ich wykorzystać na inne zadania, niemające z nim merytorycznego związku.

Program jest aktem prawnym w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, stanowi spis działań będących jednocześnie kontynuacją zadań własnych gminy w obszarze tych zagrożeń społecznych, do realizacji w roku 2013.

Z uwagi na powyższe, podjęcie uchwały jest zasadne.

BURMISTRZ OKONKA

Mieczysław Bapta